

Maurløva *Myrmeleon formicarius* i Møre og Romsdal

John Bjarne Jordal, Karl Johan Grimstad og Dag Holtan

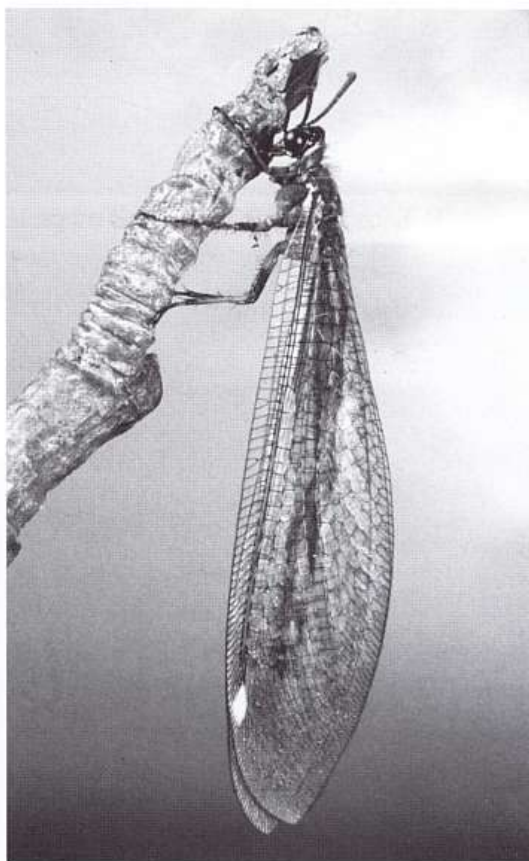
Maurløvene utgjør en egen familie Myrmeleontidae innen ordenen nettvinger (Platypennia). Av de to artene vi har i Norge, er det bare den «vanlige» maurløva *Myrmeleon formicarius* (figur 1), som er kjent fra Vestlandet. Den andre arten, *Myrmeleon bore*, er en mer sørlig art med hovedforekomst på sandstrender i Oslofjordområdet (Greve 1966, Aagaard & Hågvar 1987, Hansen 2001). I følge de samme kildene er *Myrmeleon formicarius* på Vestlandet bare kjent fra Hardanger, Indre Sogn og Tafjord i Møre og Romsdal (figur 2).

Bestandene er meget isolerte, og er sannsynligvis reliktpopulasjoner, dvs. isolerte rester etter en større utbredelse den gang klimaet var varmere i Norge. I Møre og Romsdal ble *M. formicarius* første gang påvist av Oddvar Hanssen ved Ytste Furneset i Tafjorden, Norddal kommune i 1993, da en voksen hunn ble fanget (Greve & Hanssen 1991). Våre funn er imidlertid bare av fangstgroper og larver, og strengt tatt er bestemmelse til art da ikke mulig. Imidlertid er sjansen for at det skulle være noe annet enn *M. formicarius* nokså teoretisk.

Nye funn

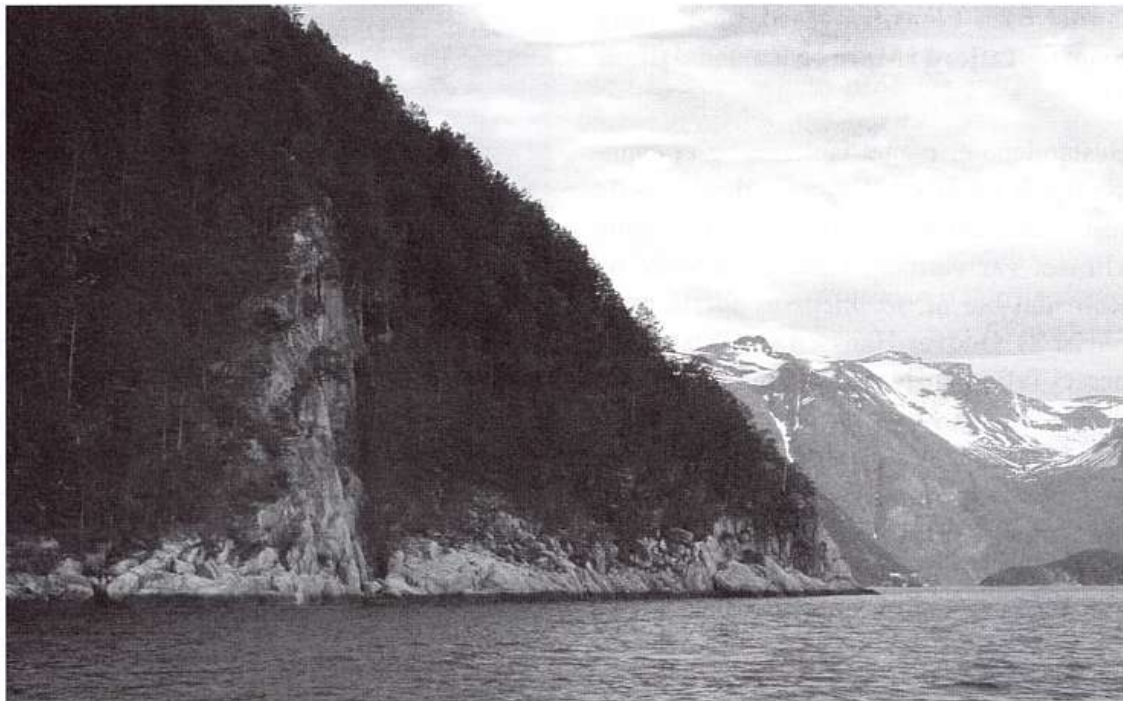
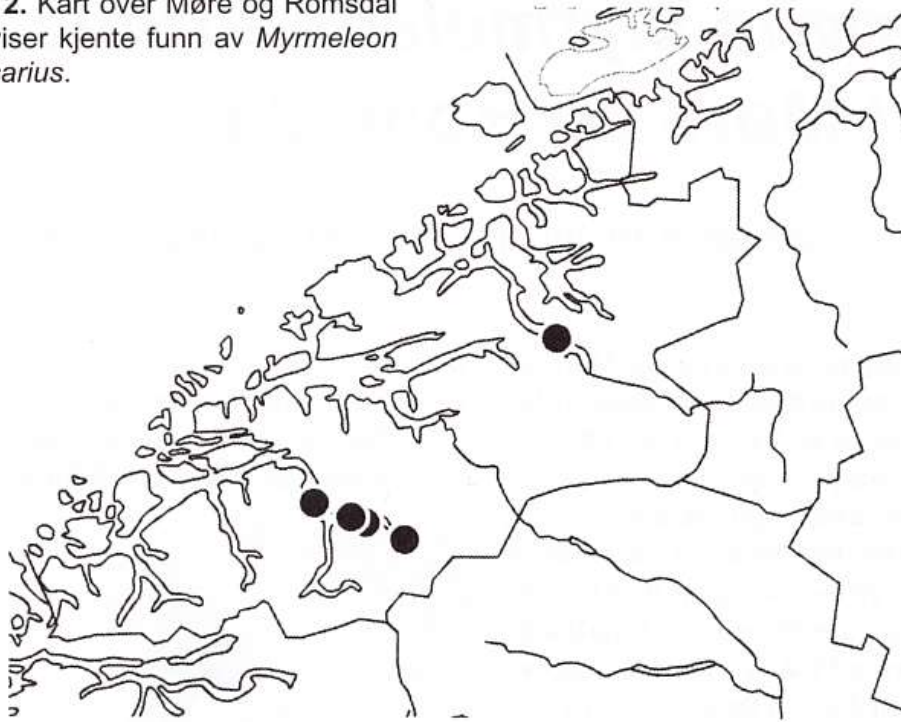
De siste par årene har vi lært arten å kjenne fra flere steder i midtre del av Storfjorden

på Sunnmøre, på strekningen Liabygda-Lauvvikane i Stranda kommune. Sommeren 2002 ble arten også funnet i Sunndalsfjorden, Sunndal kommune (figur 2). Dette

Figur 1. Maurløve *Myrmeleon formicarius* imago fra Kongsberg (JØ). Det foreligger ikke voksne dyr fra de nye lokalitetene omtalt i artikkelen. Foto: Lars Ove Hansen.

Figur 2. Kart over Møre og Romsdal som viser kjente funn av *Myrmeleon formicarius*.

Figur 3. De bratte fjord-furuskogene ved Hisdalsneset i Sunndalsfjorden. Mauløvene ble funnet bak skogryggen på bildet. Foto: J. B. Jordal.

Figur 4. Habitatbilde av bratt, tørr, sandrik furuskog fra Sunndalsfjorden. Foto: J. B. Jordal.

Figur 5. Fangstgroper på den nye nordgrenselokaliteten i Sunndalsfjorden. Foto: J.B. Jordal.

er en betydelig flytting av nordgrensa, men forsåvidt ikke uventet, og funnet var et resultat av målbevisst leting på aktuelle lokaliteter gjennom et par dager. Mauløvelarvene trives i Møre og Romsdal i bratte, sørvendte, tørre og varme fjord-furuskoger, med fin sand i jordsmonnet og lite vegetasjon. Der kan larvene grave sine fangstgroper i sanden, helst beskyttet mot nedbør og strøfall under overhengende berg, steiner og røtter (**figur 4-5**). Alle funnene av fangstgroper er fra sør- til sørvestvendte lune «gryter» i terrenget. Den er bare kjent fra midtre og indre fjordstrøk, og dette kan ha å gjøre med at man her har både varme somre og relativt milde vintre. Våre funn viser at vi har livskraftige populasjoner i Møre og Romsdal, da særlig i Storfjorden. Sunndalsfjorden er foreløpig ikke tilstrekkelig undersøkt til at man kan si særlig mye om populasjonsstørrelsen, annet enn at to dagers leting ga som resultat bare én liten bestand. Arten synes altså å være svært lokal og relativt fåtallig her. Letinga er ofte meget krevende i et ganske bratt og utilgjengelig terreng, og man kommer rett og slett ikke til på enkelte av de aktuelle stedene.

MRI Stranda: Storfjorden: Grovaneset, 4-5 fangstgroper i bratt, boreonemoral, sørvestvendt furuskog i lun bukt, kartblad 1219 I Stranda, UTM 32V LQ 965 103, ca 40 m o. h., 04.06.2000, Karl Johan Grimstad og Dag Holtan (BG).

MRI Stranda: Storfjorden: innafor Ovråneset, ca 100 fangstgroper i bratt, boreonemoral, sørvendt furuskog i lun bukt, kartblad 1219 I Stranda, UTM 32V MQ 020-024 088-090, 100-250 m o. h., 09.05.2002, Dag Holtan og Karl Johan Grimstad (BG).

MRI Stranda: Storfjorden: Lauvvikane, 4-5 fangstgroper i bratt, boreonemoral, sørvendt furuskog i lun bukt, kartblad 1219 I Stranda, UTM 32V MQ 035 085, ca 40 m o. h., 30.08.2002, Dag Holtan.

MRI Sunndal: Sunndalsfjorden: innenfor Hisdalsneset, 20-talls fangstgroper i bratt, boreonemoral, sørvestvendt furuskog i lun bukt, kartblad 1420 IV Stangvik, UTM 32V MQ 6840 6126, ca. 10-20 m o. h., 02.06.2002, Anne Berit og John Bjarne Jordal (O).

Litteratur

- Greve, L. 1966. Våre mauløvearter og deres utbredelse i Norge. *Fauna* 19: 26-30.
- Greve, L. & Hanssen, O. 1994. Mauløven *Myrmeleon formicarius* funnet i Møre og Romsdal. *Insekt-Nytt* 19 (3): 15-17.
- Hansen, L. O. 2001. Forsidedyret: Mauløva. *Insekt-Nytt* 25 (1/2): 3-4.
- Aagaard, K. & Hågvar, S. 1987. Sjeldne insekter i Norge. I. Døgnfluer, steinfluer, øyestikker, vårfluer, rettvinger, saksedyr, nettvinger, mudderfluer og skorpionfluer. *Økoforsk Utredning* 1987, 6. 81 s.

Karl Johan Grimstad
6062 Brandal
kagrim@online.no

Dag Holtan
Lerstadvn. 252
6014 Ålesund
qoltan@frisurf.no

John Bjarne Jordal
6610 Øksendal
bjjordal@online.no